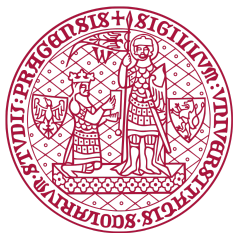

Lucemburkové na českém trůnu

- po smrti Václava III. – šlechtická anarchie, chaos, střídání panovníků
- 1310 byl církví a šlechtou zvolen **Jan Lucemburský**
 - jeho otec byl císařem SŘŘ
 - vzal si za ženu Elišku Přemyslovnu (manželství nebylo šťastné)
 - narazil na značnou moc a sebevědomí šlechty – musel podepsat inaugurační diplom, který se stal jeho „kapitulací“ (jednalo se o seznam podmínek, se kterými musel souhlasit a které omezovaly jeho vládu)
 - bude se obklopovat českými rádci
 - nebude svévolně zvyšovat daně
 - česká šlechta se nebude povinně účastnit tažení za hranice
 - nakonec rezignoval na domácí politiku kvůli velkému odporu šlechty
 - “král cizinec” – nespravedlivé označení, sice na území českého království moc nepobýval, ale v zahraničí pracoval pro dobro českého království
 - “král diplomat”
 - přátelské vztahy se sousedními zeměmi
 - dělal českému království dobré jméno
 - svým potomkům zajistil výhodné sňatky
 - území českého království se zvětšilo – byly připojeny Chebsko, Horní Lužice, velká část Slezska
 - zadlužení českého království v důsledku králova cestování
 - 1346 – bitva u Kresčaku
 - jedna z významných bitev stoleté války, Jan Lucemburský i Karel IV. bojovali na straně Francie
 - slepý Jan Lucemburský se nechal přivázat na koně, kvůli anglickým lučištníkům zemřel hrdinskou smrtí
- Karel IV. (1346–1378)
 - syn Jana Lucemburského
 - otec jej poslal do Francie, kde pobýval sedm let – získal nejlepší výchovu a vzdělání (pobýval u francouzské královské rodiny), jedním z jeho učitelů byl budoucí papež; vzal si Blanku z Valois, kterou miloval
 - v patnácti jej otec vyslal na zkušenou do severní Itálie
 - v roce 1333 se vrací do Čech, spravuje Moravu, získává vliv
 - 1344 společnými silami s otcem povýšili pražské biskupství na arcibiskupství (1. arcibiskup – Arnošt z Pardubic)
 - byl velice zbožným mužem, úzce spolupracoval s katolickou církví
 - vytvořil rovnováhu ve vztazích mezi českou šlechtou a církví
 - byl položen základ nové gotické katedrály na Pražském hradě, začala výstavba (prvním architektem byl Francouz – Matyáš z Arrasu)
 - dvorní architekt (stavitel, sochař, kameník) – Petr Parléř
 - kostel Panny Marie Sněžné, klášter Emauzy
 - Nové Město pražské

- 1348 založil Karlovu univerzitu – církev ztrácí monopol na vzdělání (4 fakulty – artistická, teologická, právnická, lékařská); sídlo v Karolinu

- Karlštejn – rekreační sídlo, ochrana a uchovávání korunovačních klenotů
 - kaple sv. kříže – obrazy namaloval mistr Theodorik
- 1357 – 9. 7. v 5.31 položil základní kámen Kamenného mostu
- zvolen králem SŘŘ, aby vzdoroval Ludvíku Bavorovi
- 1355 podnikl úspěšnou římskou jízdu
- ústava SŘŘ – Zlatá bula Karla IV. (upřesnění způsobů volby krále, posílení postavení českého krále v rámci SŘŘ – stal se nejdůležitějším kurfiřtem)
- používal diplomatické prostředky při řešení sporů, sňatkovou politiku
- rozšíření území českého království – připojil Dolní Lužici, zbytek Slezska
- Václav IV.

- “Méně schopný syn svého schopného otce vládnoucí ve složité době.”
- epidemie moru – úmrtí 10–15 % české populace
- krize v hospodářství
 - pokles těžby stříbra – zpomalení budování gotických staveb, nezaměstnanost, pokles hodnoty groše
 - konec kolonizace – úbytek obyvatelstva, pokles příjmů krále a šlechty → zvyšování daní, zločinnost
- osobnost Václava – méně schopný, řada problémů, útky od povinností, náladovost, rozmařilost, alkohol, méně schopní rádci
- spory s bratrem Zikmundem, spory s vyšší šlechtou (bratranec Jošt, Rožmberkové) – dvakrát zajat
- konflikt s církví – neschopnost císaře řešit schizma v církvi, spor s arcibiskupem o povahu světské a církevní moci; nezáměr o dění v SŘŘ, 1400 sesazen z císařského trůnu
- Jan z Pomuku – blízký rádce a spolupracovník pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna, byl mučen, jeho tělo bylo hozeno do Vltavy, našli je rybáři a pohřbili